

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 594/2024-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Petra Straku (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **POHOTOVOŠŤ, s.r.o.**, Pribinova 25, Bratislava, IČO 35 807 598, zastúpenej WERNER & Co. s.r.o., Žltá 2/F, Bratislava, proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach sp. zn. 6CoEk/13/2024 z 23. apríla 2024 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu bola 28. júna 2024 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľky vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením súdu označeným v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľka navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť, vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie a priznať nárok na náhradu trov konania.

2. Sťažovateľka sa ako oprávnená v exekučnom konaní sp. zn. 35Er/1967/2015 vedenom pred Okresným súdom Košice II (ďalej len „okresný súd“) domáhala vymoženia sumy priznanej rozhodcovským rozsudkom Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská a.s. v Bratislave č. SR 05978/14 zo 4. novembra 2014.

3. Dňa 6. apríla 2016 doručil súdny exekútor okresnému súdu doplnenie návrhu sťažovateľky na vykonanie exekúcie v zmysle § 39 ods. 4 Exekučného poriadku. Sťažovateľka vo svojom podaní uviedla, že exekučné konanie je vedené proti povinnému, ktorým je fyzická osoba oprávnená na podnikanie, pričom hlavný kauzálny vzťah nie je vzťahom spotrebiteľským, pretože povinný pri uzavretí spotrebiteľskej zmluvy a vystavení zmenky vystupoval ako podnikateľ.

4. Uznesením z 19. júla 2018 rozhodol exekučný súd tak, že exekúcia pokračuje. Okresný súd svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že považoval zo strany sťažovateľky za preukázané, že vymáhaný nárok nevznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou.

5. Mestský súd Košice uznesením sp. zn. K2-35Er/1967/2015 z 8. januára 2024 vyhlásil exekúciu za neprípustnú, exekúciu zastavil a zaviazal sťažovateľku na náhradu trov exekúcie. Mestský súd dospel k záveru, že právny vzťah medzi sťažovateľkou a povinným založený zmluvou o úvere je spotrebiteľský a rozhodcovský súd nemal vo veci právomoc rozhodnúť, pretože rozhodcovská zmluva nebola platne dohodnutá a išlo o neprijateľnú zmluvnú podmienku znevýhodňujúcu spotrebiteľa.

6. Krajský súd v Košiciach napadnutým uznesením potvrdil uznesenie mestského súdu a účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Krajský súd sa stotožnil s právnym názorom mestského súdu, že úverová zmluva je spotrebiteľská, a rozhodcovská zmluva je preto neplatná.

II.

Argumentácia sťažovateľky

7. Sťažovateľka v podanej sťažnosti namieta, že mestský súd ani krajský súd sa vo svojich rozhodnutiach nezaoberali existenciou uznesenia okresného súdu, ktorý zásadne odlišným rozhodnutím vylúčil spotrebiteľskú povahu právneho vzťahu medzi sťažovateľkou a povinným a umožnil ďalší priebeh exekúcie.

8. Podstata sťažnosti sťažovateľky teda spočíva v tom, že mestský súd a krajský súd za nezmeneného skutkového a právneho vzťahu posúdili otázku spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu diametrálne odlišne ako okresný súd, a to bez toho, aby sa vysporiadali s právnym posúdením okresného súdu.

9. Tým, že sa mestský súd ani krajský súd žiadnym spôsobom nevysporiadali so skorším uznesením okresného súdu a neuviedli žiaden dôvod zásadne odlišného právneho posúdenia vzťahu medzi sťažovateľkou a povinným, došlo podľa názoru sťažovateľky k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to aj s ohľadom na skutočnosť, že exekučné konanie prebiehalo vo veci takmer 10 rokov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

10. V rámci predbežného prerokovania s prihliadnutím na sťažovateľkou formulované argumenty ústavný súd dospel k záveru, že ústavnú sťažnosť sťažovateľky je potrebné odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú [§ 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)].

11. O zjavnej neopodstatnenosti ústavnej sťažnosti možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej

moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 59/2019).

12. Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania, a preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04). Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad (porovnaj napríklad rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva Georgiadis proti Grécku z 29. 5. 1997, Recueil III/1997).

13. Nútený výkon súdnych a iných rozhodnutí vrátane súdnej exekúcie podľa Exekučného poriadku je podľa stabilnej judikatúry ústavného súdu (PL. ÚS 21/00, I. ÚS 5/00, II. ÚS 143/02, IV. ÚS 292/04) súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

14. Po preskúmaní napadnutého uznesenia krajského súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľky, podľa ktorej krajský súd a ani mestský súd neuviedli žiaden dôvod, prečo na rozdiel od okresného súdu posúdili právny vzťah medzi sťažovateľkou a povinným zásadne odlišným spôsobom, nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ústavnú udržateľnosť záverov krajského súdu.

15. Podľa názoru ústavného súdu sa krajský súd v rámci odôvodnenia svojho rozhodnutia zrozumiteľným a vyčerpávajúcim spôsobom vysporiadal s tým, prečo považuje za vecné správne napádané uznesenie mestského súdu, ktorý posúdil právny vzťah medzi sťažovateľkou a povinným založeným zmluvou o úvere ako spotrebiteľský a rozhodcovskú zmluvu za neplatnú. V danej súvislosti krajský súd medzi inými poukázal na to, že spôsob, akým bola rozhodcovská zmluva v prejednávacom prípade koncipovaná a spotrebiteľovi predložená spolu s ostatnými všeobecnými podmienkami, nesvedčí ani o individuálnom dojednaní rozhodcovskej zmluvy, ale skôr o zámernom predkladaní zmluvných podmienok (ide o zmluvu o úvere a rozhodcovskú zmluvu, obe podpísané v jeden deň), ktorým oprávnený sledoval vylúčenie tohto dojednania spod režimu súdnej kontroly. Sťažovateľka ako oprávnená nepreukázala osobitné vyjednanie rozhodcovskej zmluvy, resp. že by si povinný osobitne vymienil jej dojednanie. Naopak, ide o formulárovú zmluvu, ktorú nemohol nijako ovplyvniť a mohol len rozhodcovskú zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým obchodným podmienkam, a teda aj rozhodcovskému konaniu. Krajský súd ďalej uviedol, že spotrebiteľ sa podpisom zmluvy vopred vzdáva práva na účinnú procesnú obranu (a to či už z nevedomosti, alebo nemožnosti vplyvať na obsah zmluvy), čo je v podmienkach právneho štátu neprijateľným javom – podmienkou. Spôsob, akým bola rozhodcovská zmluva koncipovaná, napĺňa podmienku uvedenú v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka, preto je táto rozhodcovská zmluva podľa § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka neplatná. V nadväznosti

na uvedené krajský súd zdôraznil, že na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy vydaný rozhodcovský rozsudok nemôže byť exekučným titulom, lebo ide o nulitný právny akt.

16. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd rovnako obsiahlo a výstižne zdôvodnil právne posúdenie vzťahu medzi sťažovateľkou a povinným. Krajský súd v tejto súvislosti uviedol, že vzhľadom na zákonné kritériá obsiahnuté v § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka v znení účinnom do 30. septembra 2013 v preskúmvanej veci nepochybne ide o spotrebiteľský vzťah. Občiansky zákonník totiž spotrebiteľa definuje ako fyzickú osobu, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Veriteľ je tým účastníkom konania, ktorý musí preukazovať, na aký účel poskytol povinnému úver, čo podľa názoru krajského súdu sťažovateľka ako veriteľ v konaní nepreukázala. Len tá skutočnosť, že v zmluve je uvedený ako účel poskytnutia úveru povinnému – výkon podnikania, bez ďalšieho ešte neznamená, že úver bol povinnému poskytnutý na účely podnikania. Krajský súd doplnil, že v predloženej formulárovej zmluve o úvere je pod názvom zmluvy medzi iným uvedené obchodné meno, sídlo, identifikačné číslo a údaje zápisu v obchodnom registri oprávneného a nasleduje text zmluvy, v ktorom sú uvedené údaje o dlžníkovi (povinnom) ako fyzickej osobe, údaje o dlžníkovi – podnikateľovi. Text zmluvy je usporiadaný tak, že v prvej časti sú predtlačené údaje o dlžníkovi – fyzickej osobe ako podnikateľovi (označenej IČO-m), ale následne v ďalšej časti sa uvádzajú aj údaje o dlžníkovi ako fyzickej osobe označenej rodným číslom. Ak sťažovateľka ako veriteľ uzatvárala zmluvu s povinným ako podnikateľom, podľa názoru krajského súdu nebol dôvod vypisovať aj ďalšiu časť zmluvy, pretože to vyvoláva pochybnosť, či zmluvnou stranou je povinný ako podnikateľ alebo ako fyzická osoba (spotrebiteľ). Krajský súd zároveň podotkol, že spotrebiteľské zmluvy sú také zmluvy, ktoré uzatvárajú poskytovatelia služieb o určitom rovnakom predmete plnenia opakovane s veľkým počtom zákazníkov – spotrebiteľov. Návrh týchto zmlúv pripravujú poskytovatelia služieb na vopred predtlačených tlačivách, čo je zjavné aj v prejednávanej veci a vyplýva to z tlačiva predmetnej zmluvy o úvere. Spotrebiteľ – povinný – nemal možnosť žiadnym spôsobom zmeniť obsah navrhovanej zmluvy o úvere (spotrebiteľskej zmluvy), nemohol vyjednávať a jedinou jeho alternatívou bolo prijatie alebo neprijatie návrhu.

17. V súvislosti s námietkou sťažovateľky, že krajský súd sa v napádanom uznesení nezaoberal existenciou uznesenia okresného súdu, ktorý vylúčil spotrebiteľský charakter predmetného právneho vzťahu, ústavný súd uvádza, že len samotná skutočnosť, že krajský súd výslovne nekonfrontoval svoje odlišné právne posúdenie vo väzbe na uznesenie okresného súdu, nemožno samo osebe považovať za porušenie princípu právnej istoty v zmysle čl. 1 ods. 1 ústavy a porušenie práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy. O takomto porušení by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol rozumné argumenty, pre ktoré posúdil predmetný vzťah odlišne, t. j. ako spotrebiteľský, a vyvedené závery by boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. Ako už bolo uvedené, ústavný súd považuje argumentáciu krajského súdu týkajúcu sa spotrebiteľského charakteru právneho vzťahu a neplatnosti rozhodcovskej zmluvy za dostačujúcu a logickú.

18. Na dôvažok ústavný súd dodáva, že predpokladom pre vykonanie exekúcie je existencia vykonateľného rozhodnutia, pričom musí ísť o rozhodnutie vykonateľné po materiálnej aj formálnej stránke (IV. ÚS 300/2011, II. ÚS 165/2011). Judikatúra ústavného súdu prijala záver, že všeobecný súd je povinný v priebehu celého exekučného konania *ex officio* skúmať, či sú splnené všetky predpoklady na vedenie takéhoto konania, a len čo zistí, že sú dané dôvody na ukončenie núteného

vymáhania pohľadávky, rozhodne o zastavení exekúcie (I. ÚS 456/2011). Ústavný súd poukazuje tiež na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorý v rozhodnutí sp. zn. 3 Cdo/164/1996 z 27. januára 1997 publikovanom v Zbierke stanovísk a rozhodnutí pod č. R 58/1997 uviedol, že „*súdna exekúcia môže byť nariadená len na základe titulu, ktorý je vykonateľný po stránke formálnej a materiálnej. Ak bude exekúcia podľa titulu, ktorý tieto požiadavky nespĺňa, aj napriek tomu nesprávne nariadená, musí byť v každom štádiu konania i bez návrhu zastavená.*“.

19. Podľa judikatúry Súdneho dvora Európskej únie a ústavného súdu exekučné konanie netvorí prekážku pre vykonanie *ex offico* súdneho prieskumu neprijateľnosti zmluvných podmienok v spotrebiteľskej zmluve, z ktorej plnenie je predmetom súdnej exekúcie (PLz. ÚS 1/2022, rozsudok vo veci SPV Project 1503 Srl, Dobank SpA proti YB č. C-693/19 zo 17. mája 2022).

20. V nadväznosti na uvedené ústavný súd upriamuje pozornosť na to, že okresný súd v už označenom uznesení neskúmal, či rozhodcovská zmluva, na základe ktorej založil svoju právomoc rozhodcovský súd, nebola neprijateľnou zmluvnou podmienkou znevýhodňujúcou spotrebiteľa. Keďže takáto zmluvná podmienka nebola v uznesení okresného súdu podrobená testu neprijateľnosti, generovala sa tým možnosť ďalšieho súdneho prieskumu jej prijateľnosti. Z uvedeného dôvodu bol mestský súd a následne odvolací krajský súd oprávnený a zároveň povinný sa v napádanom uznesení vysporiadať s tým, či táto zmluvná podmienka je alebo nie je neprijateľná.

21. Ústavný súd konštatuje, že nebolo zistené porušenie sťažovateľkou označených základných práv napadnutým uznesením krajského súdu, čo je podkladom na odmietnutie ústavnej sťažnosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

22. Ústavný súd vzhľadom na svoje závery rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. novembra 2024

Peter Molnár
predseda senátu